

NARODNI LIST

Glasilo na odne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštne proste. — Uredništvo: Graška cesta štev. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 20 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Nobene doslednosti, sam veter.

V spominu so nam še komedijantski shodi, ki sta jih prirejala Korošec in Benkovič po tujih volilnih okrajih minulo poletje. Kot dva argonavta sta drvila od kraja do kraja v trdni nadi, da izpodkopata tla poslancema Robleku in Ježovniku. Rdeča nit skoz vsak njun govor je bilo pusto zabavljanje in ostudno hujskanje. Stvarnega je bilo bore malo slišati in še to je pričalo o neverjetni zmedenosti in nevednosti.

Iz njunih poročil smo si pred vsem zapomnili stališče, katero sta takrat napram avstro-ogrski nagodbi zavzemala. Bila sta odločna, neizprosna protivnika vsake nagodbe in kot kmečka poslanca zagovarjala zahtevo po gospodarski ločitvi Avstrije od Ogrske. Kaj je za Avstrijo bolje, ali dosedanje nagodbeno razmerje ali pa popolna ločitev, v tem se ni doseglo edinosti, dasi je to vprašanje malone že štirideset let na dnevnem redu. S stališča avstrijskih agrarcev (poljedelcev) je kajpada ločitev boljša in bi ne bilo oporekati posl. Korošcu in Benkoviču, ako bi se tega načela dosledno držala.

Toda gorki poletni dnevi so minuli, zavladal je o-ter veter. Uvodni članek zadnjega „Gospodarja“ nam je naznanil, da politično vreme pri posl. Korošcu in Benkoviču tudi ni stanovitno. Pred malo meseci še odločna nasprotnika vsake nagodbe, jo sredi novembra liki gorak zimski kožuh zagovarjata. Prej Savla, sedaj Pavla! Kako to?, vsiljuje se marsikomu vprašanje. Ako sta poprej iz prepričanja govorila za ločitev, kdo ju je naenkrat spreobrnil?! Ali je to zopet delo Šusteršičevih potez?!

V imenovanem članku se hoče javnosti dokazati, da je za alpske dele Avstrije, (torej tudi za slov. pokrajine) nagodba za zdaj neobhodno potrebna, ker se pri nas n. pr. veliko premalo klavne živine redi in smo v tem oziru na Ogrsko navezani.

Dalje, ker nam je z nagodbo zagotovljena železniška zveza preko Ljubljane, Novega mesta, Belokranjske in Hrvatske z Dalmacijo in ker utegnemo (čnajte!) enkrat, ako bomo hoteli n. pr. iz Celja ali Žalca v Dalmacijo, to pot narediti po ovinku preko Kamnika, Ljubljane drž., Ljubljane dol. kolodvor in naprej.

Ne bomo se pričkali s temi „razlogi“. Stališče naših dveh poslancev in kluba, kateremu pripadata, je znano. Glasovala bosta namreč proti nagodbi.

Na eno okolnost pa moramo naše čitatelje opozoriti. Koroščevo glasilo pravi, da je nagodba z ozirom na sedanje gospodarske razmere v alpskih deželah potrebna. V istem času, ko on to trdi, pa se je oglasila štajerska kmetijska družba, torej vsekako bolj pristojen činitelj na polju kmetijstva kakor sta Korošec in Benkovič, in zahtevala v imenu in interesu alpskega kmetijstva ločitev Avstrije od Ogrske ter pozvala agrarne (kmečke) poslance, naj glasujejo **proti** nagodbi. V istem smislu se je izrekla skoro pred nosom Koroščevim kmetijska podružnica v Svičini.

Kdo ima bolj prav, ali doktor bogoslovja Korošec ali pa pravi zastopniki stanu, za čegar kožo se pri nagodbi ravno gre, prepuščamo slov. javnosti.

Iz povedanega pa razvidijo Koroščevi in Benkovičevi volilci, kaka zastopnika imajo. Danes to, jutri ono, kakor ravno veter zapiha — zares politika kmečkih „zvezarjev“.

Avstro-ogrška nagodba.

Piše dr. Z.

(Dalje.)

Vojska se smatra, kakor je rečeno, tudi za skupno zadevo, ne pa določitev vojnega sestava, t. j. način izvrševanja vojnih dolžnostij v eni ali

drugi po ... Poslednje urejuje vsaka delna država, vendar pa po enakih načrtih, ki se imajo od časa do časa določiti, n. pr. doba dejanske vojne službe.

Nadaljne skupne zadeve so one, ki se od časa do časa po istih načelih vreajo. Izid in uspeh vsakokratnih pogajanj med obema državama radi te vrste skupnih zadev se imenuje (Avstro-ogrška) nagodba. V svrhu boljšega razumevanja obojestranskih stališč, ki sta dobili posebno pri letošnjem pogajanju vidnega izraza, si je potrebno tozadevne določbe v obeh nagodbenih zakonih bližje ogledati. Kakor v nekaterih drugih točkah, se zakona tudi v tej ne strinjata. Tako določa avstrijski zakon, da se imajo sledeče zadeve po enakih načelih urejevati: 1. trgovinske stvari, zlasti zakonodajstvo o carini; 2. zakonodajstvo o posrednih davkih; 3. določitev denarstva in valute (veljave); 4. naredbe v zadevi onih železničnih prog, ki se tikajo interesov obeh državnih polovic in 5. določitev vojnega sestava. Predvsem je opomniti, da zadnje imenovana točka ne spada med te zadeve. Glede ostalih točk pa ni popoln, kajti razven naštetih moglo bi se semkaj prištevati tudi n. pr. zadevo Avstro-ogrške banke, nekatere predpise tičeče se prevažanja po vodnih potih, obdajanje ogrskih javnih zadolžnic v Avstriji itd. Poleg tega nedostatk je pa avstrijski zakon od ogrskega načelno v tem različen, da določuje, da se tu navedene zadeve med obema državama morajo po istih načelih urejevati, docim pravi ogrski, da je ogrski državni zbor k temu le voljan. Da je ostalo pri tem nesoglasju, pripisovati je avstrijsko-nemški kratkovidnosti. Kake posledice utegnemo iz tega nastati, kažejo letošnji dogovori. Avstrija in Ogrska v bodoče ne tvorita več trgovinske in carinske zveze, ampak enota Avstro-Ogrske napram tujini ima temeljiti na pogodbi, ki jo skleneta obe dr-

LISTEK.

Jarema.

Pripovedka iz zaporoškega življenja. Prevel iz maloruščine Podravske.

(Dalje.)

„Marica, ti si nekako zlobna!“ ji odvrne Katrica, ko se vzdrami. „Ne poznaš Jareme. On me ne zapusti nikdar. Da ga pa že dolgo ni bilo, ni tega on sam kriv; sama veš, da je bil odrinil na Ukrajino po svojih opravkih.“

„Torej ti verjameš Jaremi, verjameš njegovi ljubezni? Ako je tako, pa mi povej, kedaj se poročita? Že je več nego leto dni, odkar zahaja na pristavo.“

Katrica ji ne odgovori ničesar.

„Bržkone ti Jarema o tej zadevi ne pove ničesar“, poizveduje uporno Marica in skrito veselje jame prešinjati njeno srce pri sami misli, da bi utegnil Jarema voditi Katrico za nos ter napraviti jo tako nesrečno, kakor je bila ona. Vsekako pa se ni drznila tega izpovedati Katrici, kar se nepričakovano oglasi nekje v bližini sova. Katrica vstane, ko začuje to dogovorjeno znamenje.

„Ali čuješ, Marica? Mar nimam prav? Jarema je tu, on me ne zapusti nikdar!“

In znova se oglasi dogovorjeno znamenje. Katrica vsa vesela in srečna steče na mesto, odkoder je prihajal glas.

Prostor za dogovore sta imela izbran (že davno. Pod Balko se je pretakal potok, a pol vrste daleč od potoka je rastlo gosto vrbičje. Ondi sta se shajala ter se vdajala varno ljubezni in sreči.

Katrica je zdirljala na vso moč. Ko zapazi Jaremo, ga vneto objame in vsa tresoča se od sreče kar sahne v njegovem naročju.

Zlobno je zrla Marica za srečno deklico. Od zavisti in zlobe ji je močno utripalo srce. Globoko se je zamislila, ko se je spomnila svojega otožnega življenja. Dobro se ji je godilo pri Burlaju, ki je ravnal z njo kakor s svojo lastno hčerko, toda to ji je bilo premalo; njeno srce je koprnelo vroče ljubezni.

Vedela je, da ni zala, in to je bil kamen za njeno dušo. Zavidljivo je zrla na zalo Katrico in še bolj bila nevoščljiva radi Jareme. Katricina dobrotljivost ter hvaležnost do Burlaja sta jo sicer nekoliko krotili, toda za vsakim prihodom Jareme se je nevoščljivost množila čimdalje bolj in bolj. Čimdalje bolj je prihajala želja, ugonobiti srečo Jareme in Katrice.

Ko je bila Katrica stekla po ljubljenu Kozaku, se je Marica globoko zamislila in črv nevoščljivosti je čimdalje huje razjedal njeno srce.

Nakrat se začuje raz dvorišča Burlajev glas. Zapazila je, kako je Burlaj sedal raz konja ter se je napotil v hišo, toda ni se ganila, marveč je sedela dalje, z glavo pobešeno na prsi.

„Marica, čemu sedi tako sama in tako zamišljena?“ spregovori Burlaj, ko se ji približa. „Kje pa je moja Katrica, da ne pride pozdravit svojega starega očeta?“

Marica se ne oglasi.

„Kje je Katrica, draga Marica? Čemu ne odgovoriš?“

„Katrica“, odvrne Marica navidezno zbegana, „Katrice ni doma, je odšla.“

„Kam je šla? Znano ti je, da ni mogla iti iz hutora.“

Marica gleda v tla ter molči.

Burlaj jo pozorno gleda ter postane nemiren.

„Ti nekaj skrivaš pred menoj“, nadaljuje, „ti moraš vendar vedeti, kje je Katrica. Ali te ni sram, da to tajiš pred menoj; saj sem ti bil kakor pravi oče, nisem te bil v ničemer ločil od lastne hčerke.“

„Ne hudujte se name, oče“, zašepeta Marica, „Katrica mi je naročila molčati in Vam ničesar ne povedati.“

„Katrica ti je zapovedala tajiti nekaj pred menoj, pred očetom? Takoj mi povej, kje je; ako ne, pa te potegnem za lase, da se boš še na onem svetu spominjala Burlaja! Odgovori, kje je Katrica!“ konča Burlaj, ki ga je že minila potrpežljivost.

„Vse Vam povem, samo oprostite Katrici, ne hudujte se na njo. Katrica je pri Jaremi.“

„Jarema je vrl Kozak in pravičen vitez.

avi. Torej Ogrska ni več primorana biti z Avstrijo v trgovinski in carinski enoti, ampak le, če se pogodi.

Pogodbe, ki se sklepajo v bodoče s tujimi državami, ne bo sklepal samo cesar za sopolpisa ministra za zunanje stvari, marveč imata pri tem sodelovati obe državi kot taki po svojih zastopnikih. Če poteče s tujo državo na gotov čas sklenjena pogodba, stojita od tega trenutka Avstrija in Ogrska popolnoma druga od druge neodvisno napram tej tretji državi; če pa je sklenjena pogodba na nedoločen čas, more jo vsaka polovica po svojih zakonih izpremeniti ali odpovedati. Enako velja tudi za druge zakonodajne čine. Ta določba posega globoko v gospodarsko življenje obeh držav, ker daje vsaki državi na voljo, hoče-li skupnost obdržati ali ne; dalje pa, ker se je Ogrska s tem, da nastopa v teh zadevah kot samostojna država, gotovo približala svojemu leta 1848. postavljenemu si cilju.

Dosedaj šteje 3 nagodbe in sicer iz leta 1867, l. 1878 in l. 1887. Pozneje vsled parlamentarnih homatij ni prišlo do pogodbe, vsled česar je bilo predpisane dogovore nadomestiti s cesarskimi naredbami, od katerih je prva iz leta 1897, druga iz l. 1898 in tretja iz leta 1899, ki velja do konca letošnjega leta.

Ker se nekatere stvari, kakor ureditev posrednih davkov, železnic, denarstva, valute in dr. izven teh rednih nagodbenih pogajanj urejujejo, bo v naslednjem le o carinski in trgovinski zvezi govor, pri čemur opustimo omenjati raznih dogovorov in stališč, ki se imajo pri letošnji in pri prihodnjih nagodbah upoštevati oz. zavzemati.

(Dalje prihodnjic.)

Tako naj bi bilo tudi pri nas?

Dne 18. t. m. je zborovalo tirolsko učiteljstvo v Sterzingu. Pred vsem je pripomniti, da tirolski učitelji v pretežni večini niso kakšni liberalci, svobodomislec in bogotajci, marveč ravno nasprotno. Sploh je tirolska dežela, kjer so gg. duhovniki neomejeni gospodarji tudi v posvetnih stvareh.

Na gori omenjenem zborovanju so se tirolski učitelji v prvi vrsti pečali z zahtevo, da je šola in učiteljstvo ločiti od cerkvene službe. Da pokažemo našim bralcem, kako se godi tirolskim učiteljem, navedemo poročilo enega učitelja, ki službuje blizu Inomosta, glavnega mesta Tirolske. Poročilo pravi, da mora 18% vsega učiteljstva opravljati službo grobarjev, toraj službo, za katero se niti pri nas niti drugod posebno ne pulijo. 9% mora vsako jutro snažiti pot od župnišča do cerkve in okoli nje, tedaj pozimi tudi sneg odmetavati. 13% jih je cerkvenikov (mežnarjev).

V Tirolih je torej dobrih 60% vseh učiteljev v cerkveni službi. Posle, katere opravljajo drugod farovške kuharice, dekle, katerih pri nas izmed sto noče eden zlepa opravljati (n. pr. mrličje pokopavati), in katera se drugod oddajajo ljudem,

ki niso za drugo rabo (kakor so mežnarji), morajo opravljati na Tirolskem — učitelji.

Kako se morejo učitelji brigati za šolo, ako morajo v prvi vrsti misliti na to, kako ozaljšati kip sv. Lenarta, kaki morajo biti učni uspehi, če je njih glavna stvar pripomoči k dostojnemu go-dovanju sv. Nikolija, si je lahko misliti.

Pri nas se ruje pod najraznovrstnejšimi pretvezami zoper šolo in učitelje. Tem laži-prijateljem ni za dobro šolo in vzgojo, ampak za duhovniško gospodstvo.

Razmere na Tirolskem naj odprejo našim ljudem oči.

Iz političnega sveta.

Davčni odsek v drž. zboru

Podpredsednikom odseka je izvoljen posl. dr. Ploj.

Tiskovna postava.

Državna zbornica je v svoji petkovi seji sklenila pričeti nemudoma s podrobno razpravo o novi tiskovni postavi.

Belokranjska železnica.

Zakonski načrt za to železnico se je v petkovi seji izročil brez prvega branja železniškemu odseku.

Novi poljski minister.

V petkovi seji drž. zbora je naznanil predsednik, da je namesto odstopivšega ministra za Galicijo Dzieduszyckiego imenovan Abrahamowicz. To je silno razburilo soc. demokrate. Predlagali so, naj se sprejme za I. točko dnevnega reda prihodnje seje: „razprava o imenovanju novega ministra za Galicijo“. Predlog je bil sprejet s 119 proti 117 glasovom. Slaba znamenja za novega ministra!

Belokranjska železnica.

Vlada je v seji dne 22. t. m. predložila drž. zboru postavni načrt o zgradbi normalnotirne žel. proge od Novega mesta prek Metlike v smeri proti Karlovcu do hrvaške meje. V načrtu je tudi gradnja stranske proge v Črnomelju.

Nagodbni odsek

je sprejel v včerajšnji seji vse točke nagodbne predloge izven one o indirektnih davkih. — To skonča danes.

V pruskem deželnem zboru

je vlada predložila novo „poljsko predlogo“, to je predlogo postave, s katero se bo dalo vladi v roke novo orožje za sistematično zatiranje poljskega naroda.

Hrvatska.

Komisar-ban Rakocaj še vedno ni našel mož, s katerimi bi mogel sestaviti vlado. Niti madžaronska stranka si v današnjem času ne upa prevzeti kakih važnih mest v vladi. Zato misli zdaj Rakocaj na to, sestaviti uradniško vlado.

Enketo o podrazenju živil

namerava izvesti poljedelsko ministerstvo. To je le z veseljem pozdraviti, ker se bo tako konečno jasno dognalo, kje je iskati vzrokov podrazenju

živil; dognalo se bo, da niso vzrok kmetje, kakor to govore nekatere stranke, ampak da je vzrok iskati drugje.

Ruska дума

je sprejela z večino udanostno adresu na carja.

Domobranstvo

se pomnoži za približno 4000 mož. Za prihodnje leto zahteva domobranski minister 960 mož več. Ustvariti hočejo domobrasko topničarstvo.

Ogrsko.

Madžarske politike je odločna borba Hrvatov popolnoma zmedla. Videli so, da nagodbe ne spravijo pod streho, zato so sedaj zbornici predložili „poverilni zakon“, s katerim se vlado pooblašča, nagodbo skleniti.

Bivši poljedelski minister

grof Auersperg je izdal brošuro, v kateri razklada vzroke, zakaj je sopolpisal nagodbo. Vladi bo brošura seveda dobro služila, ker je pisana popolnoma v njenem duhu. Agrarci pa so odločno izjavili, da grof Auersperg ne more biti več njihov zaveznik.

Madžarski barbari

so se v seji ogrskega drž. zbora dne 26. t. m. pokazali v vsi svoji nagoti. Viharja, kakor je bil ta dan v zbornici, menda še ni bilo. Šlo se je proti Hrvatom. In tu so si bile edine vse madžarske stranke: Hrvatom se ne sme pustiti hrvaški govoriti. S surovo silo so hoteli madžarski zastopniki vreči Hrvate iz zbornice, psovali so jih za svinje, pse itd. Krasni znaki madžarske barbar-ske olike. In da se postavi krona vsemu: Sam ministerski predsednik Wekerle je pomagal vpiti nad Hrvati in je izjavil, da jih odslej naprej noče več braniti niti pred — batinami! Res vzoren parlament!

Novo delavsko ministerstvo.

Čuje se, da se nameravajo iz poljedelskega ministerstva izločiti sledeče zadeve: 1. rudarske, 2. melioracijske in 3. vodopravne. Zoper prvo izločitev avstrijski agrarci nimajo ničesar, zahtevajo le, da se v poljedelskem ministerstvu pusti oddelek, ki bo čuval koristi poljedelstva nasproti rudokopom. Zoper izločitev melioracijskih in vodoprajnih zadev pa avstrijski agrarci morajo najodločneje protestirati, ker nikakor ne morejo pripustiti, da ima te zadeve v rokah minister, ki je agrarcem tuj po mišljenju in po svojem delokrogu.

Ministerstvo za zdravstvene zadeve

zahtevajo razne zdravniške zbornice.

Narodnogospodarski odsek

je sklenil izločitev rudarskih zadev iz poljedelskega ministerstva.

Cesar pomiloščuje.

Izdan je cesarski odlok, s katerim se pomilostijo oni, ki so se odtegnili naborn ali vojaški službi in ki so dezertirali. Prezre se jim posluževanje.

Črnogorska narodna skupščina

(državni zbor) se je otvorila dne 21. t. m.

Bog mu daj vsega dobrega na tem in na onem svetu! Ko bi ne bilo njega, jaz nemara ne bi videl več Katrice.“

„Vendar Katrica se je šla pogovarjat skrivoma pred Vami z Jaremo.“

„Skrivoma pred menoj? Kaj ima neki skrivati pred menoj? Sem mar jaz Jaremo prognal iz hiše ter mu nisem pustil govoriti s Katrico?“

„Ona ima rada Jaremo, on pa njo, pa se skrivata pred vami.“

„Nū?“ vpraša nestrpljivo Burlaj.

„Nū, vi morate vedeti sami, kaj je potem, ako se kak zal Kozak zaljubi v mlado in zalo deklico.“

„Lažeš, kača, lažeš! Tega Katrica ne stori; ona ne osramoti sive glave starega očeta!“ zakriči Burlaj, toda pri samem spominu na možnost resnice teh besedi mu vsa kri šine v lice.

„Jaz da se lažem? Ne, nikdar se še nisem lagala. Ako ne verjamete, pa sami pojdite pogledat; ona sedita sedaj v vrbičju ter poljubljata drug drugega.“

Burlaj je ne poslušal dalje. Vzame s seboj dva krepka hlapca ter slično divji zverini steče na oni prostor, ki mu ga je naznanila Marica.

Jarema in Katra sta sedela drug poleg drugega in se nista niti zmenila za to, kaj se godi okrog nju, kar nedaleč zašumi trava in izza gostega vejevja dreves se zablješči dvoje strašnih očes starega kozaka.

„Čuj me, Jarema“, spregovori Katrica, sklonivši glavo na prsi kozaku. „Oče je že začel go-

voriti, da je čas poiskati mi zvestega tovariša, češ, da je star, da vtegne umreti in da ostanem revna sirota na božjem svetu“.

Jarema dvigne glavo.

„Ne poslušaj, moja golobica. Kaj bode neki vedel stari oče?“

„Oče pravi“, nadaljuje Katrica otožno, „da je Štefan Vovk mladenič, kakoršnih je malo, je zal, vstrajen in bogat, in da je težavno najti boljšega ženina na svetu“.

„Naj se vdere tvoj Vovk v zemljo!“ zakriči Jarema in oči se mu zablistajo. „Tebe, moje srce, ne oddam nikomur.“

„Rekla sem očetu, da sem še mlada, da še lahko počakam, toda oče me poboža po licu, me poljubi ter se nasmeji. Jaz se bojim, Jarema; ko pridejo snubci, kaj mi bo početi? Oče privoli.“

„Oče ne privoli, ako ti nočeš. Živeti s človekom, ki ga ne ljubim, je hujše nego smrt. Evo, Katrica moja, zapusti očeta ter pojdi z menoj. Živela boš blizu mene, ne daleč od Koša. Vse ti dam, jaz imam dokaj zlata, a vse bode tvoje“.

„Kako naj zapustim starega očeta! Ali si še pri pameti, Jarema? Oče ima veliko veselje z menoj. Ni mene vzgojil radi tega, da bi ga zapustila na stara leta; nočem polniti s sramoto njegovih sivih las. Ljubim te, Jarema, vse bi žrtvovala zate, dušo, srce, samo sebe, toda očeta radi tebe ne zapustim. To bi bil velik greh. Bog bi me kaznoval in ne vživala bi sreče na tem svetu. Ne govori več tega, Jarema, ne razdiraj

mojega srca. Oče te ljubi kot lastnega sina, čemu mu hočeš plačati dobro s hudim?“

„Jarema!“ nadaljuje ter ga prijazno objame. „Dovolj si se že nakožakoval, dokaj si si pridobil viteške slave, zapusti Sič ter živi z nami!“

„Zapusti Sič?“ ji seže Jarema v besedo.

„To se ne zgodi nikdar, moja lastavica! Zapusti Lič, ležati na peči in pestovati otroke, med tem ko tovariši prelivajo svojo kri za krščansko vero, se bijejo z odurnim Tatarjem! To se ne zgodi nikdar. Ni še propadla v meni silna moč, nočem biti babjak. Ljubim te, golobica moja, ljubim z vso silo svoje duše in nikomur te ne oddam. Če ne pojdeš z menoj prostovoljno, pa te vplenim s silo Burlaju.“

„Kako? S silo?“ zarjove Burlaj z divjim glasom ter skoči izza drevja. „Burlaju ti posiloma vzameš njegovo hčer? Ni se še rodil človek na svetu, ki bi mi mogel posiloma vzeti mojo Katrico. Zvežite ga, pasjega sina!“ zakriči dvema hlapcema, ki sta kukala izza njegovega hrbta.

Jarema plane po koncu.

„Vezati mene, kozaka, Zaporožkega viteza? Takšne roke še niso zrastle!“ zakriči ter prime za sabljo.

„Zaporožkega viteza? Ti nisi nikak vitez, marveč razbojnik, babež. Kakor tat si hotel ukrasti deklico... Hej, fantje! Čemu se toliko čudite? Zvežite ga ter mu jih naštejte kolikor bo le mogoče.“

(Dalje prih.)

Svobodna agrarna zveza

je v svoji seji dne 26. t. m. sklenila oster protest, proti temu, da bi se melioracijske zadeve izločile iz poljedelskega ministerstva.

Novi minister Abrahamowicz

je bil v pondeljki seji poslanske zbornice nad vse viharo sprejet. Psovke so kar letele na njega. Abrahamowicz je jako osovražena politična oseba iz leta 1897., ko je kot predsednik zbornice pod nemško obstrukcijo dal poklicati policijo v parlament.

Tudi ogrska kvotna deputacija

je iz zgolj političnih vzrokov sprejela zvišanje ogrske kvote za 20%, izjavila pa je, da se zvišanje nikakor ne more upravičevati niti z gospodarskega niti s finančnega stališča.

Na Portugalskem

se pripravljajo veliki dogodki. Med narodom vre vedno hujše proti kralju in pričakovati je vsak čas, da se proglasi ljudovlada, — s čemur nastane grozna državljanska vojska.

Dopisi.

Slivnica pri Celju. Sporočili smo že, da je pri zadnjih občinskih volitvah dobila naša narodna stranka primerno število zastopnikov, če tudi so nasprotniki agitirali za svoje kandidate z vsemi mogočimi sredstvi. Ta zavest pa ni dala našemu g. kaplanu Blažku Dvoršaku dolgo časa mirno spati. V „Našem Domu“ so povedali gospod strmečemu svetu, katerih oseb ne vidijo radi. Svojo jezo izlivajo nad štirimi krčmarji, ki so proti kaplanovi volji prišli v odbor. Nadučitelju g. Kurbusu pa celo očitajo trozvezo, ki baje diši po posilinemštvu, ker sta oba trgovca volila iste može kakor g. nadučitelj. Zakaj pa ne povohate k svojim pristašem, katerih eden je prišel gosp. Eichbergerju ponujat mesto prvega svetovalca? Mogoče bo tam kaj dišalo po posilinemštvu!

Govorite tudi o kršenju volilne prostosti. Mogoče mislite s tem tisto vašo smolo, ko vas je zalotil g. Graselli, ko ste ravno hoteli nekemu volilcu napisati svoje kandidate, a g. Graselli je rekel, da morate napisati tiste, ki vam jih dotični volilec našteje in ste potem v Grasellijevi prisotnosti morali napisati na list nasprotne kandidate, ker vam jih je dotični volilec narekoval? Seveda, to vas peče! — Zakaj vam pa ni po volji, ker je bil pri volitvi jurist Mastnak? Veste, ko bi bil on igral res ulogo volilnega komisarja, kakor pravite, bi bil pač vas malo neprijetno za nšesa prijel radi vašega postopanja. Ne glede na to, da so volitve javne in sme torej biti vsak prisoten, ste lahko prepričani, da vas jurist M. ne bo nikdar vprašal, ali vam je po volji, da se udeleži volitev ali ne. — Novemu županu dajete sedaj „dobrohotiče“ nasvete, koga naj posluša. To zdaj! Prej pa ste z vso silo agitirali proti njemu! Le verjemite, da on ne potrebuje vaših nasvetov! Upamo, da bode s svojo pravičnostjo ustregel tudi tistim, ki ga niso volili.

Trdite, da narodna stranka ni kmečka. O tem lahko vi toliko sodite, kakor slepec o barvah. Saj gotovo ne čitate drugega kakor „Gospodarja“. Le vprašajte tiste, ki so bili na zadnjem shodu narodne stranke, ti vam bodo že to pojasnili.

Kameno pri Sv. Jurju ob J. žel.

Z ozirom na dopis pod tem naslovom št. 48. smo dobili sledeče:

Ni res, da bi jaz kedaj poslal pismeno ali osebno izročil ali ustmeno povedal, ali komu drugemu naročil spisati, vposlati, izročiti ali ustmeno povedati časopisu „Narodni list“ v številki 48 z dne 31. oktobra 1907 natisnjen dopis: „Kameno pri sv. Jurju ob j. žel.“ podpisan z mojim imenom Jožef Voyk, posestnik v Kamenem pri sv. Jurju ob južni železnici, marveč je resnica, da jaz s tem dopisom nisem v nobeni zvezi, da je moje ime pod dopisom tiskano brez moje volje in vedenja in da drugega Jožefa Voyka, posestnika v Kamenem ni kakor jaz —.

Ni res, da bi jaz kedaj gospoda župnika Mikuš vprašal, kje je tista monštranca, za katero je moj rajni stric sporočil 600 kron.

Ni res, da bi mi gospod župnik Mikuš bil odgovoril: „To Vas nič ne briga, Vi skrbite le za to, če je premalo sveč v botričenski cerkvi ali če je že streha slaba, druga Vas pa nič ne skrbi, res je marveč, da gospod Mikuš kaj takega z menoj nikdar govoril ni —.

Ni res, da bi jaz gospoda župnika Mikuš javno vprašal, kje je ta denar, res pa je, da je volilo mojega rajnega strica Jožefa Vouk iz Hru-

šovca že davno kot cerkveni denar plodonosno v hranilnici naložen, o čem sem se prepričal sam.

Ni res, da bi jaz pisal, da grem s težko vestjo mimo botričenske cerkve, ker mi zmiraj na misel pride, kako malo spoštuje naš župnik Mikuš zadnjo voljo ranjkih, res je marveč, da mi kaj takega sploh znano ni.

V Celju 15. novembra 1907

Jožef Voyk.

K temu pripomnimo sledeče:

Kakor smo se prepričali, smo bili od nekoga drzno mistificirani; toliko smo se uverili, da tega ni storil noben naš somišljenik, ampak eden nasprotnikov, ki so si že želeli afere, da bi jo lahko izrabljali proti našim. Zadeven dopis je resničen v toliko, da je stric Jožefa Vouka res sporočil 300 gld. za moštranco v Botričnici in sicer pred 25 leti pod župnikom Hašnikom. Tega naslednik župnik Vošnak je izposodil ta denar nekemu kmetu, ki je zadnji del vsote (100 gld.) vrnil šele lani. Jože Vouk je dal po cekmoštru vprašati župnika Vošnaka, kaj je z monštranco, ta pa je odgovoril, da ga to nič ne briga. Jožef Vouk je pa vprašal župnika Mikuša, kje so obresti od 300 gld., ki bi v 25 letih morale znašati ravno enkratno vsoto, in župnik Mikuš je odgovoril, da ima župnik pravico uporabiti ta denar v cerkvene namene. — Toliko v pojasnilo!

Sv. Vid pri Grobelnem. Nedeljski prijateljski sestanek v gostilni našega župana se je nepričakovano dobro obnesel in utegne biti ta dan za Sv. Vid velikega pomena. Kajti pri tem sestanku se je sprožila vsestranski pozdravljena misel ustanoviti za našo občino javno knjižnico. Začelo se je zanjo koj nabirati. Nabral se je že med navzočimi lep znesek. Nadaljnje delo za skorajšnjo ustanovitev knjižnice so prevzeli gg. nadučitelj Štritar, župan Goleš in sedlarski mojster Lindič. Pozneje se je tej trojici pridružila še ga. Mložičeva. Upamo, da se tem močem posreči knjižnico še letošnjo zimo otvoriti, k čemur naj naši rodoljubi pripomorejo.

Klerikalci so hoteli ta dan osnovati pri nas v gostilni z. Goleža neko „katoliško bralno društvo“. Tako vsaj je pravil „Slov. Gospodar“. Neki božji volec s Ponkvice je tudi prisopihal k nam in hlastno spraševal goste in gostilničarja, kje je bralno društvo. Seveda mu navzoči gostje niso vedeli odgovora. In do danes še ga ne vemo.

Šmartin v Rožni dolini. (Kaplan Kovačič in § 82 šolskega in učnega reda.) Dne 24. t. m. je udaril kaplan Kovačič, „najboljši“ katehet in vzgojitelj, kar si v svoji samoljubnosti kaj rad domišlja, učenca Sešela iz II. razreda tako močno s palico po glavi, da se mu je kri ulila. Kdor tega surovega in podlega čina ne verjame, naj si ogleda okrvavljen katekizem dotičnega učenca pri šolskem vodstvu, oziroma okr. šol. svetu, kamor se je poslal na „ogled“. Konsistorij in ordinarijat v Mariboru pa opozarjamo, da vendar ne gre, Kristusovo trpljenje poučevati tako nazorno, da so otroci v resnici krvavo „gajžlani“ in morajo vsled tega potiti krvavi pot.

Gotovlje. Vrla naša požarna bramba je ustanovila svoj tamburaški zbor. Na stroške lastne blagajne in s precejšnjim prispevkom tukajšnje posojilnice je nakupila tamburic za 18 članov broječi zbor. Po večmesečnem pridnem vežbanju je novi tamburaški zbor pretečeno nedeljo v Malgajevi dvorani prvokrat javno nastopil. Igral je celo vrsto komadov z dobrim uspehom. Vstrajnosti in marljivosti tamburašev, posebno pa njih voditelja g. Goršeka gre najlepše priznanje. Pri tej veselici se je tudi igrala veseloigra „Čevljar“ v veliko zabavo občinstva in domači pevci so pod vodstvom gosp. Goršeka zapeli več lepih moških zborov.

Šmartno pri Slovenjem gradu.

Dne 21. t. m. bil je prvi uradni dan novoustanovljene „Hranilnice in posojilnice v Šmartnem, pri Slovenjem gradu“. Že ta dan se je pokazalo da bode novoustanovljena kmečka posojilnica velikega gospodarskega pomena za celi slovenjegraški okraj. V Slovenjem gradu je sicer že posojilnica, pri kateri je pa začel v zadnjem času samopašno gospodariti znani župnik iz Podgorja tako, da ni posojilnica v Slovenjem gradu več gospodarsko, ampak politično klerikalno podjetje.

Zato smo si postavili za celi slovenjegraški okraj s sedežem v Šmartnem tik Slovenjega gradca na trda tla kmečko „Hranilnico in posojilnico“. Novoustanovljena posojilnica in hranilnica v Šmartnem je strogo gospodarsko, ne politično podjetje.

V zadnji številki „Slov. Gospodarja“ je priobčen dopis iz „slovenjegraškega okraja“, v katerem dajeta župan Rotovnik iz Legna in župan Hribernik iz Golavebuke, nekako zadoščenje nad župniku Lenartu v Šmartnem na nek dopis ptujškega „Štajerca“. Mi obsojamo pisavo „Štajerca“, pač pa se nam zdi smešno, kako se ravno omenjena župana čutita dolžna v tej zadevi kot zagovornika nadžupnikova nastopiti. Izjavo je za „Slov. Gospodarja“ sestavil sam nadžupnik in župana podpišeta tudi, če bi jim dal nadžupnik smrtno obsodbo podpisati.

Ciril-Metodova podružnica za slovenjegraški okraj spi spanje pravičnega. Morda je pa župnik Pečnik načelnik?

Iz Gornjega grada. Različni stanovi uvidevajo, kako potrebna je stanovska organizacija. Tudi pri nas se je ustanovila kmetijska podružnica, h kateri precej pridno pristopajo. Nekateri so pa še nezaupni ter odlašajo s pristopom. In vendar bodo tudi ti prišli do spoznanja, da v skupnosti je moč. Kaj se združeno doseže, so nam za vzgled delavci po rudokopih in tovarnah. Od države in dežele se dobi podpora v prid izboljšanja kmetijstvu, če je to organizirano — posameznik ne doseže nič.

Ker je pri nas veliko pomankanje poljskih delavcev, se bo moralo gledati nato, da se bo začelo z umnim gospodarstvom.

V dosego tega bi bilo dobro, ko bi nekateri za napredek vneti kmetje šli na kako vzorno kmetijo ogledat različne stroje, ter kako se tam obdeluje zemlja; kar bi se jim zdelo primerno za naš kraj, bi na svojih kmetijah skusili. Marsikateri „nezaupnež“ bi začel posnemati sosedo, akoravno še zdaj pravi: „kakor so moj oče delali, tako bom jaz.“ Kmetje, bodimo pristopni napredku, združimo se, izobrazujmo se, posebno v svoji stroki, ker to zahteva tok časa.

Pišce. Pisatelj „Odprih pisem“ v „Slov. Gosp.“ g. kmet Agrež se je hudo znosil nad „Narodnim Listom“. Sicer z ozirom na dogodke iz njegove preteklosti ni vredno, da bi se z njim pečali, vendar si ga oglejmo kot politika!

Pred 10. leti je hotel osnovati „Bralno društvo“ na liberalni podlagi, a so ga preprečili tedanji farovski krogi. „Narodni List“ mu ruši slogo na Štajerskem. Kaj pa tedaj, ko je bil še on naročnik „Slov. Naroda“ ter zvest sin kranjskega liberalizma. Leta 1901 v mesecu marcu mu ni bilo za slogo, ko je pokojnega župnika Pohla raztrgal v „Slov. Narodu“ ter pisal gorostasne laži o njem. Ali se še spominja, kako je v „Slov. Narodu“ klical škofo na pomoč zoper Pohla? Sedaj farizejsko zavija oči proti nebu, pred nekaj leti je pa kot oskrbnik deželne vinograde vinsko trgatev na Mihelovo nedeljo med procesijo javno na dražbi prodajal.

Hajdina pri Ptuj. V št. 30. „Novega slov. Štajerca“ je neki dopisnik v članku „Hajdina pri Ptuj“ napadel gostilno Senekovič tako, da si čitalec tega članka lahko predstavlja imenovano gostilno kot zelo nemčursko. Ker poznamo tudi drugi to hišo, povemo, da ni tako. K Senekovičevim zahajajo v pretežni večini Slovenci, dosti med temi je tudi mnogo odličnejših, nego je dopisnik zgoraj navedenega članka. Napadena obitelj ljubi in tudi zahaja v slovenske družbe. Kje pa ste bili, gospod dopisnih, ob časih, ko so se prirejale v ptujski čitalnici gledališke predstave ali slične zabave v dobre narodne namene? Gotovo ste doma čepeli ob takšnih prilikah, ker niste videli, da so bili tudi Senekoviči navzoči pri teh prireditvah. Dopisnik se hnuje radi račje pojedine in to brez pravega vzroka; kajti to se je zgodilo od strani Senekovičev le iz navadne gostilničarske postrežljivosti, ne pa iz kakoršnega drugega nagiba. Ptujskemu „Štajercu“ pa bodi povedano, da si lahko drugič prihrani članke, v katerih misli zagovarjati Senekovičevo gostilno. Ako pa kateri njegovih pristašev pride v to pošteno gostilno, naj se vede dostojno.

Sv. Lenart v Slov. gor. (Malo vprašanje dr. Tipliču kot predsedniku slovenskega katoliškega političnega društva pri Sv. Lenartu.) Gosp. predsednik, prosimo Vas lepo, da bi nam v prihodnjem „Slovenskem Gospodarju“ naznanili, kako ste prebavili „liberalnega“ zajca, na katerega Vas je nemškutarski župan Sedminek povabil. Bojimo se namreč, da bi Vam ta — vsaj še zdaj — vendar izredna hrana ne napravila zopet takšnih želodčnih težkoč kakor svoječasno bratovščina s Slavitschem.

Več Šentienarčanov.

Sv. Lenart v Slov. gor. Poldrugi mesec je mečkal dopisnik „Slov. Gospodarja“, odkar smo povedali slovenski javnosti bridko resnico o narodnosti naših kmečkih zvezarjev, svoj dopis, ki je značilen za njega in duhovniškega „narodnega“ „Slov. Gosp.“: „Članki enakega kalibra morejo le iz peresa kreature podlega značaja izvirati in take vrste gnojnice more le umazan „Narodni List“ ponujati za berilo svojim čitateljem“. Takšen je slog „Slov. Gosp.“ ljudstvu v pouk in zabavo, ko se perejo njegovi dopisniki, ki se jim po pravici lahko očita narodna brezbriznost. S takšnimi dopisi hoče gospoda dokazati, zakaj še vedno kupuje v zagriženih nemških trgovinah Spitzzy itd., dočim imamo zavednega slovenskega trgovca, katerega bi morali vsi tukajšnji Slovenci podpirati. Gospode pa, ki so se radi te resnice precej razburili, smatramo tako dolgo za narodne brezbrizneže, dokler ne začnejo izpolnjevati napram svojemu narodu svojih narodnih dolžnosti.

Kako ste čudni! Sedaj se hudujete, ako ne hodijo dotični gospodje v vaše prostore, pa ne pomislite, da ste jih sami moralične odgrizli. Ali naj bojo „narodno zbirališče“ prostori, v katerih se je hujskalo od strani posl. Roškarja proti družbi sv. Cirila in Metoda v navzočnosti kmetov, ki so potrebni navdušenja za narodno stvar? O zaupanju volilcev do tega poslanca nas pouči št. 49. „Narodn. Lista“. Gospod poslanec se moti, da si bode priporil pri omenjenih volilcih zaupanje s samim „ljubeznivim in prijaznim obnašanjem“ na volilnih shodih in se ne bo treba za njihove težnje več brigati. O cesti od Sv. Ruperta čez Selce in Rogoznico na Ptuj še ni govorena zadnja beseda! Iz za delovanja okrajnega zastopa za ta kraj se nam nudi gradiva dovolj. Več prihodnjic.

Pozor, okrajni odbori!

Kakor je razpoloženje sedaj, sklican bode glavni odbor narodne stranke, obstoječ iz predsednikov vseh okrajnih odborov in v Celju stanujočih 14 članov ter obeh poslancev na dne 22. decembra, torej nedeljo pred Božičem k prvi letošnji seji. Na dnevnem redu bode važna točka volitve predsedstva stranke in izvrševalnega odbora in odsekov. Tudi novo ustanovljena zadruga narodna založba bode isti dan imela sejo načelstva in nadzorstva. Obenem se bode vršil isti dan shod zapnikov narodne stranke iz okrajev Gornji-grad, Vransko, Celje, Laško, Šmarje in Konjice. Pozivamo somišljenike, da delajo takoj priprave za ta dan, da točno spoznamo ves položaj in se uredimo za prihodnje leto ter ukrenemo vse potrebno za dopolnilno volitev.

Štajerske novice.

Štajerski deželni zbor in Slovenci. Štajerski deželni zbor hoče na vsak način na spomlad nov volilni red pod streho spraviti. Slovenci si od istega nimamo nič dobrega obetati. Veleposestniki bodo ohranili svojo nemško posest, jednako mesta in trgi, v kmečkih občinah bode le malo izpremembe, v splošnem volilnem razredu pa utegnemo na papirju kak mandat pridobiti, v resnici pa izgubiti. Kakor čujemo, bode v splošnem volilnem razredu volili le volilci, ki v drugih skupinah nimajo volilne pravice. Na ta način bi mariborski in laški okraj izvolil delavskega kandidata, drugod bi pa ostalo pri starem. Štajerski slovenski poslanci bodo morali biti pazni, da ne bode nov volilni red za nas jednako krivičen kakor sedajni in prav nič se jim ni v tem slučaju treba pomišljati, poprijeti za skrajno odbrambno sredstvo, onemogočenje dela v deželnem zboru.

Kdo je dal 10 tisoč! V vladnih krogih na Dunaju vzbuja ostudna gonja naše duhovščine zoper posojilništvo čim dalje večjo nevoljo. Vikar Gorišek pa mora naprej hujskati in ruvati zoper celjsko Zadržno zvezo. Zdaj je končno „Slov. Gospodar“ moral preklicati stokrat pogreto duhovniško laž, da je Zadržna zveza dala Narodnemu Listu 10.000 K podpore. Toda ob tem preklicu je moral vendar spet breniti slovenske posojilnice. Zdaj pravi, da smo dobili podporo od društva zveze slov. posojilnic, ki nima druge vsebine, nego da je lastnik tiskarne v Celju. Da bi mi bili tu dobili podporo, mora k posmehu siliti vsakogar, ki ve, da smo mi vsled nenaklonjenosti tega društva morali od začetka celo v prognanstvo v krško tiskarno in zdaj ob bojkotu duhovništva vzdržuje to tiskarno sploh le naša stranka. In vendar si upajo duhovniki vedoma širiti tako

izmišljotino, samo da se škodoželjno drgnejo ob posojilništvo, ki ni pod njih krevso! — Sicer si pa ob ti priliki dovolimo opomniti vse somišljenike, naj z dejanji izkažejo, da ni nečastno biti podpornik našega lista, ki je na Štajerskem v 1 letu več dobrega storil, nego „Gospodar“ v dvajsetih letih! Bliža se konec leta, okrepimo naše glasilo, ki je najmočnejše bojno sredstvo narodne stranke.

Hinavci sami sebe obsodili. Naša duhovniška stranka ima tako slepo pokorne privržence, da si upa vsako neumnost njim natveziti in jo ti morajo verjeti. Ko se je na ustanovnem shodu narodne stranke zavrglo dosedajno slovensko stališče glede nemškega jezika in ko se je izreklo, da slovenskemu narodu ni v škodo, ako se tuintam ustreže ljudskemu klicu po poučevanju nekaj nemščine v ljudskih šolah, pa na podlagi slovenskega jezika in s pomočjo slovenskih učiteljev, ki deco v narodnem duhu vzgajajo, tedaj je planilo klerikalno časopisje po narodni stranki in je obrekovalo kristalnočiste narodne značaje z nemškutarstvom. Kako hinavsko je bilo to početje, kaže sobotna številka od duhovnikov izdanega „Slovenca“ v dopisu iz Slovenskih gor. Dopisnik dospe tamkaj do ravno istega prepričanja, katero smo mi že pred letom dni izrekli, da namreč tako zvani nemškutarji nikakor niso tako nevarni ljudje, naj se jim njih ljuba nemščina pusti in izkažejo se potem v ostalem kot dobri Slovenci. V tem smislu piše oni „Slovenec“, ki je vodstvo nar. stranke zaradi priznavanja istega nazora celo leto najnesramnejše obrekoval. To je spet nov dokaz, da zdrava načela in pametne sklepe narodne stranke duhovniki le zato svojim ovčicam slikajo kot brezverstvo in liberalizem, ker čutijo potrebo hujskati in jim je pri tem vse eno, če sami sebe ob priliki izkažejo kot grde hinavce in neodkritosrčneže.

Važna razsodba upravnega sodišča. Nekaj češka občina je poslala v tamošnji nemški krajni šolski svet 4 Čeha kot člane. Dež. šolski svet in naučno ministerstvo sta izrekla, da je to neveljavno. Upravno sodišče je pa razsodilo, da vprašanje narodnosti pri tem ne pride v poštev in da je odločba obeh prvih inštantc neveljavna. Naši Nemci že slutijo zle posledice te razsodbe zanje na Sp. Štajerskem.

Proti hujskajoči politiki dr. Korošca in Roškarja. Kako daleč privede človeka strast, je pokazal Roškar v zadnjem „Slov. Gosp.“ Ko se je odigravala prevažna bitka Slovencev gornjeradgonskega okraja proti Wratschku in drugovom za okrajni zastop, ni našel niti dr. Korošec niti Roškar poti v okraj, da bi bil ta ali oni z „močjo svojega vpliva“ skušal doseči tem sijajnejši uspeh pri volitvah. Roškar, Korošec, Pišek in drugi so imeli časa dovolj, da so hodili hujskat proti poslancem v drugih okrajih, za svoje okraje so se malo brigali. Roškar, ki tako rad zatruje, da je kmečki poslanec, je n. pr. na spomlad pač izvedel, da je Mura napravila tamošnjim posestnikom ogromno škodo, a on ni utegnil, da bi si bil škodo natanko ogledal, utegnil pa je iti celo v brežiški in sevnjski okraj hujskat rojake zoper rojake. Ni utegnil, sestaviti si resne in temeljite prošnje za oškodovane posestnike, ampak je predložil kratke podatke, ki so mu jih tamošnji kmetje poslali — in ni seveda dosegel nikake podpore. — utegnil pa je iti v Ptuj in tam hujskati zoper Ploja. Ni utegnil se zanimati za volitve v gornjeradgonski okrajni zastop, ni utegnil se zanimati za politično velepomembno pravdo zoper Wratschka, — utegnil pa bi, kakor piše v zadnjem „Gospodarju“, sam naperiti ostro tožbo proti kateremukoli slovenskemu rojaku in mu zaviti vrat. On ne utegne, pospeševati gospodarskih koristi šentlenarškega okraja kot komandant v okrajnem zastopu, ne utegne delati dobrih cest, ustvarjati gospodarskih organizacij, ne utegne se brigati za dobro poslovanje šentlenarške posojilnice, — utegne pa hujskati v „Gospodarju“ proti Ploju, utegne zabavljati v šentlenarških krčmah zoper družbo Ciril-Metodovo in zoper narodni kolek, utegne s hujskanjem spraviti odlične moze — a politične nasprotnike — iz odbora šentlenarške posojilnice, utegne pri Sv. Križu, v Veržeju, v Ljutomeru in drugod hujskati proti rojakom, proti šoli in učitelstvu. Vse to utegne! Brigati se za narodne in gospodarske koristi svojih volilcev — tega ne utegne.

Ljudstvo samo je spoznalo njegovo in kmečke zveze hujskajočo politiko. Nihče ne more trditi, da bi možje v gornjeradgonskem okr. zastopu bili somišljeniki narodne stranke. A pošteni, od-

ločni Slovenci so in kot taki so povedali Roškarju v obliki uljudnega pisma jasno dovolj, da ne marajo njegove politike hujskanja, ampak politiko poštenega narodnega in gospodarskega dela. V imenu gornjeradgonskega okr. zastopa sta poslala načelnik g. Trstenjak in podnačelnik g. Zemljič Roškarju sledeče pismo:

„Velepoštovani gospod
deželni in državni poslanec!

Kakor je razvidno iz časniških poročil, se hoče tudi v naš gornje radgonski okraj utihotapiti bratomorni boj, kateri bi utegnil nam obmejnim Slovincem zelo škodovati, oziroma nam take težke pridobitve glede narodnostne zadeve izpdkopavati.

Mi smo in bomo zmiraj proti temu, da se našemu dičnemu in uglednemu državnemu in deželnemu poslancu gosp. dr. Ploju jemlje ugled.

Mi smo glede delovanja navedenega gosp. poslanca prisiljeni pripoznati, da je on eden najdelavnejših in tudi najvplivnejših naših poslancev.

Prosimo Vas toraj uljudno, blagovolite skrbeti za to, in delati, da se oseba omenjenega gosp. poslanca več po časnikih ne bo blatila in da se mu, da zadoščenje!

Ljutomer, dne 23. novembra 1907.

Trstenjak I. r.,
načelnik

Zemljič I. r.,
podnačelnik

okrajnega zastopa Zg. Radgona.

Z zadevo se pobavimo še obširneje!

Mariborsko politično društvo. Tudi takozvano „slovensko društvo“ v Mariboru, ki je svoje dni vodilo spodnještajersko politiko, je prešlo v popolnoma duhovniške roke. Doslej je bil n. pr. tudi bivši deželni poslanec g. dr. Rosina, kateremu se gotovo mora priznati, da je politik in in da je na mestu kot odbornik političnega društva, v tem društvu odbornik. Zdaj ga niso več marali. V tem društvu sede kot odborniki skoro sami duhovniki in par njihovih kimovcev, ali o politiki kaj razume in ali ima srce za slovensko politiko, o tem se pri marsikom mora dvomiti. Mi se za volitve v odbor nismo razvneli. Za naše somišljenike je mesto v okrajnem odboru narodne stranke v Mariboru in v mariborskem okraju. — Tam naj delujejo in naj ne cepijo močij. „Slovensko društvo“ je z letošnjimi volitvami padlo na stališče brezpomembnih društev te vrste, kakor jih je mnogo po Sp. Štajerskem iz starih časov, izmed katerih pa malokatero, n. pr. celjsko, res kaj deluje.

O trboveljskih volitvah. O trboveljskih volitvah in o kompromisni listi niso vsi naši somišljeniki enih misli. Upoštevamo razne nazore in jim pridevamo primerno važnost, toda vstrajamo pri mnenju, da je vse ostalo doleje le stvar prizadetih volilcev in ne vodstva stranke, dokler se ni bati, da bo trpela narodna korist. Mi občini želimo le delaven odbor, ki bode čnval koristi občine v gospodarstvenem in političnem oziru in vzdržal občini po ogromni večini prebivalstva odločno slovenski značaj. Mnenje, ki se je od nekoč izrazilo, da bi naš list bil hotel v kakem dopisu zaradi zastopanja posebnega stališča sinu dosedanjega župana g. Milošu Rošu kaj očitati ali ga celo žaliti, moramo kot popolnoma zgrešeno zavrniti.

Veliko grmenja, malo dežja. Posl. Korošec ima dolg jezik, kadar se mu gre za poveljevanje lastne osebe. Če v drž. zboru le usta odpre, že se baha po časopisih, kako da ga je se poslušalo. Njegovi volilci so pričakovali letos izdatne državne pomoči, ker jih je na več krajih uina zadela. Seveda se je Korošec povsod bahal, kaj je zanje že storil in kaj še bo storil. Vlada se je odločila, da razdeli poškodovancem v rogaškem okraju že pred zimo dovoljene podpore. Tudi to je Korošec naprej kot svojo zaslugo razbobnal. Radovedni smo bili, kake podpore nam je izposloval. Te dni so se v Rogatcu delile. Reveži, ki so morali letošnjo jesen v svoje škrinje mesto žita temo zapreti, so dobili po — — 5 kron! Hujše se menda pač ne da lačnih zasmehovati. Vesten poslanec bi se bil pač naprej prepričal, kako se misli pomagati. Da se je šlo za zvišanje duhovniških plač, bil bi si „kmečki“ poslanec Korošec že pete brusil. Tu pa se je šlo le za kmeta, ki naj po Koroševem nasvetu je, kar v razgonu zraste. Žal, letos še tega ni.

Samomor. Na progi Celje-Laško se je vrغل pod vlak železniški uradnik iz Laškega Topolski. Odrezalo mu je glavo. Baje ni imel blagajne v redu.

Gostilniške računske listke družbe Ciril-Metodove naj zahtevajo Slovenci po vseh gostilnah! **S pošte.** Poštnim oficijantom III. vrste je imenovan g. Jos. Zupanek v Celju.

Iz šole. Dež. šolski svet je postavil sledeče šole na Spodnjem Štajerskem v višje plačilne razrede: v 1. plačilni razred enorazrednici v Mariji Reki in v Pernicah, dvorazrednici pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu ter šestrazrednici v Leiterspergu in Poberžu pri Mariboru. — V 2. plačilni razred enorazrednice v Breznem, Sv. Primožu, Topolšici in v Pamečah, dvorazrednice v Zagorju, Trbovljah, Brezju pri Mariboru, Sv. Jederti, Sv. Katarini in v Podgorju; tri-razrednice na Humu, pri Sv. Jurju ob Pesnici, Sv. Stefanu, na Ptujski gori in Sv. Jurju ob Rogaški gori; štirirazrednice v Dramljah, na Cvenu, v Zibiki, Sromljah in Škalah; petrazrednice v Bralslovčah, pri Sv. Duhu v Ločah, Sv. Benediktu v Slov. gor., Sv. Križu pri Ljutomeru, Framu, Kapeli pri Radgoni; šestrazrednice v Središču, Rajhenburgu in v Orešnjevcu.

Zaročil se je g. Janko Lah, učitelj v Šmartnem, z gospico Anico Horvat, učiteljevo hčerko pri Sv. Benediktu v Slov. gor.

Poroča. Poročila se je gdca Mirka Maglaj iz Št. Jurja ob j. ž. z g. Jankom Vajdo, železn. uradnikom v Sv. Luciji ob Soči.

Dva shoda je imel poslanec dr. Ploj pretečeno nedeljo in sicer v Malivasi pri Sv. Marjeti niže Ptuja in pri Sv. Lovrencu v Slov. Gor.

Poštnega sela dobi pošta Sv. Urban pri Ptaju vsled posredovanja posl. dr. Ploja.

Ne v Ameriko! Vsled velikanskega poloma na denarnem polju v Ameriki je bilo pretečene tedne v raznih američanskih podjetjih odpuščenih nad 100.000 delavcev. Vsi ti so sedaj brez služka. Kakor s sužnji ravna v južni Ameriki z onimi, ki so se dali zvabiti po agentih v Ameriko. Slovenski rojaki! Ne podajajte se v tem nevarnem trenutku v Ameriko. Kruha podajajo tudi še naši kraji dovolj, samo poiskati ga je treba. — **Hrvaški časopisi** poročajo, da se hrvaški izseljenci sedaj trumoma vračajo v domovino. Zadnji čas prihajajo poročila, da je v američanskih podjetjih odpuščenih nad 200.000 delavcev.

Nov list. Kakor čujemo, bodo klerikalci začeli izdajati nov list „Straža“. Zdi se jim menda, da v „Gospodarju“ in „Slovenecu“ še premalo psujejo. List bo baje izhajal trikrat v tednu.

Ornig v škripcih? C. kr. namestnika je odstavila uradnega vodjo Eberhartingerja v Ptuj, baje zaradi zlorabe uradne oblasti. Ornig hodi s povešenim nosom.

Kmetijska podružnica v Ljutomeru priredi dne 1. dec. zborovanje, na katerem bo predaval g. potov. učitelj Belle mej drugim o vinski postavi. Zborovanje bo ob 8. uri zjutraj v Vaupotičevi gostilni.

Porotno sodišče v Mariboru začne z zasedanjem dne 2. decembra.

V Mariboru je umrl v soboto Vinc Kocmut, upokojeni učitelj s Hajdine v 76. letu starosti.

Imeniki volilcev celjskega volilnega okraja so bili — kakor se poroča — do danes na ogled razporeženi.

Vlak je povozil minoli petek blizu Poljčan delavca Žnidarja iz Zbelovega, ki je hotel preskočiti železnico, baš ko je prihajal konjiški vlak.

V Studencih pri Mariboru dobe s 1. decembrom pošto.

V Št. Petru v Sav. dol. je kap zadela župnika Rančigaja.

Kazen so zvišali. Pri zadnji letošnji porotni obravnavi sta bila posestnika Korošec in Ribič iz Dramelj obsojena na štiri odnosno na tri leta ječe, prvi ker je na Ponikvi ubil Kočarja Laha, drugi pa, ker je k temu uboju napeljeval. Državno pravdnštvo se je radi prenizke kazni pritožilo. Višje deželno sodišče v Gradcu je pritožbi v toliko ugodilo, da je Korošcu zvišalo kazen od 4 na 7 let.

V osebno dohodninsko cenilno komisijo v 2. skupino v ptujskem okraju kandidiramo doseďanjega člana te skupine g. Makso Robiča, trg v Središču. Za namestnika v 3. skupini volimo g. Ivana Murkovića, pek. mojstra v Malivasi pri Sv. Marjeti.

Javno ljudsko knjižnico osnujejo pri Sv. Stefanu v šmarnskem okraju. Opozarjamo na tozadevni poziv v listu. Veseli nas — in kličemo narodnjakom v šmarnskem okraju in po celem Sp. Štajerskem: na potu dela — naprej! — Tudi v Št. Vidu pri Grobelnem so zadnjo nedeljo sklenili osnovati javno ljudsko knjižnico.

Načelnikom mariborskega okr. zastopa je voljen dr. Schmiederer, podnačelnikom J. Bankalari.

Duhovniški „Slovenec“ in slovenski visokošolci. „Slovenec“ je z ozirom na surove napade nemških buršev na slovensko dijaštvo v Gradcu in na Dunaju pisal, da so imeli nemški burši čisto prav. Prilbijemo to, da slovenska javnost vidi slepo sovraštvo duhovniških listov do narodnega razumništva!

Zaradi raznih goljufij so zaprli v Mariboru uradnika Ferd. Schriebla iz dr. Feldbacherjeve pisarne. V zadevo je zapletenih še več drugih oseb.

Iz Poljčan. Gostilničar Franc Gajšek iz Sp. Poljčan je obsojen na 6 tednov zaporu in na 200 kron kazni, ker je v svoji gostilni prodajal klobase iz mesa crknjenih, oziroma bolnih živali. Tudi njegova hčer je obsojena na 10 dni zaporu in 100 kron kazni. — Gajšek je „vrl katoliški“ mož in je prirejal svoje dni romarske vlake v Marijino Celje, dokler mu ni „kšefta“ prevzel laporski župnik Medved.

Na Polzeli je sklical podpredsednik „kmečke zveze“ Franc Mlakar zaupni shod klerikalcev, kateri je bil, kakor poroča „Slovenec“, sicer jako nevorodostojen vir, „jako dobro obiskan in sicer celo od dozdajnih nasprotnikov“. Bog po teh — nasprotnikih! Mlakar si — kakor je videti — pripravlja tla za kandidaturo na mesto dr. Dečka.

Kmetijsko podružnico za Vojnik-Škotjvas-Šmartno-Novacerkev-Frankolovo osnuje g. kmetijski potovalni učitelj Goričan in se vrše v to svrhu poučna predavanja in razgovori: dne 1. decembra po jutranji maši v prostorih slovenske šole v Vojniku; isti dan ob 3. pop. v Šmartnem v šoli; dne 15. decembra dopoldne v Frankolovem, popoldne pa v Novicerkvi. Upamo, da se teh važnih razgovorov udeleže kmetje brez razlike pol. prepričanja.

V Škofjivasi je doslej neznan zločinec ustrelil mešetarja Lipoška iz konjiškega okraja. Ta se je peljal iz Celja z neznanim človekom v soboto po noči. V nedeljo zjutraj se je s težavo privlekel še k posestniku Čepelu v Škofjivasi. Imel je težko rano na prsih. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

V Mozirju se je poročila vrlo-narodna gca Ana Štuler z g. Iv. Plešivčnikom iz Pliberka.

Slovenske planine in Čehi. Češki odbor slovenskega planinskega društva je izdal krasno knjigo o slovenskih planinah pod naslovom „Ze slovinských hor“.

Vlada in slovenski slikarji. Vlada je na posredovanje poslancev Hribarja in dr. Rybafa obljubila, da kupi več slik, razstavljenih na I. slov. umetniški razstavi v Trstu.

Osrednji konjerejski svet. Poljedelsko ministerstvo je izdalo novi statut za ta svet, ki je stopil namah v veljavo. Po tem statutu ima ta korporacija nalogo, poslovati kot posvetovalni organ poljedelskega ministerstva pri vseh vprašanjih, tičeocih se državnega pospeševanja konjereje.

Znani Wolf je zopet začel strašiti po Spod. Štajerskem. Znan je kot eden največjih hujskačev zoper Slovence. V nedeljo je imel shod v Ptuj. Na tem izrecno nemškem shodu je govoril tudi „Štajerčev“ urednik Linhart in so mu Nemci izrekli za njegovo „patrijotično delovanje“ zahvalo. Slovenski kmetje, ki Vas vodi Linhart za nos, ali boste kmalu sprevideli, da gre vse to proti Vam?! — Pripomnimo le še, da se je shod izrekel zoper slovensko vsenčilišče in zoper spremembo dež. volilnega reda za Štajersko, ker bi se s tem oškodovalo Nemštvo.

Murski Sokol v Ljutomeru priredi v nedeljo 8. decembra v gostilni g. Fr. Seršena ob 7. uri zvečer zelo poučno in zanimivo predavanje. Govori br. dr. Gossmann: „Delo in organizacija dela v narodnogospodarstvenem oziru“. Slovenci iz Ljutomera in okolice, udeležite se obilno!

Na Kalvariji pri Mariboru se je v soboto obesil vpokojeni sodni oficijal Franc Kramberger baje vsled nesrečnih rodbinskih razmer.

V Pleskem nad Hrastnikom je v soboto zvečer zgorelo gospodarsko poslopje posestniku Filipu Lazniku. Ker je med požarom bilo sosedu Gričarju ukradenih do 300 K, se sumi, da je zažgala hudobna roka.

V Pečicah pri Podsredi je požar uančil hišo z gospodarskim poslopjem posestniku Jožefu Zupanu p. d. Okrošku. Mož si je v spodnji obleki jedva rešil življenje. Opozarjamo na poziv v našnjem listu.

Pri Grobelnem je vlak povozil danes zjutraj nekega delavca.

Na mariborskem učiteljišču štrajkajo dijaki IV. razreda proti profesorju Majcenu že 2 tedna. Majcen je klerikalec do kosti, pri tem pa mnogo preveč nezmožen za profesorja dijakov v najvišjem razredu, zraven tega pa z dijaki skrajno surov. Z ozirom na to, da Nemci izrabljajo ta slučaj v svrhu ponemčenja zavoda, o dogodku doslej nismo pisali in tudi danes ne nameravamo, dati nam silijo trpke besede v pero. Odločno pa pozivamo merodajne kroge, naj zastavijo vse sile, da se nakane Nemcev ne uresničijo. O zadevi pa bomo svoječasno obširneje spregovorili.

Na občnem zboru zgodovinskega društva za Spodnji Štajer je dr. Kovačič toplo zagovarjal misel ustanovitve nerodnega muzeja. Pozival je, naj se enkrat resno lotimo tega dela. Mi se temu pozivu odkrito pridružujemo, želeč, da pride zgodovinsko društvo s konkretnimi predlogi, kako uresničiti to misel.

V Ptuj je umrl dne 21. t. m. v bolnišnici ubog in zapuščen Martin Kajzer, oče znanega „velenemca“ Kaiserja, ki je napravil krido in pobegnil v Ameriko ter pahnil tudi svoje skrbne starše v bedo.

Kmetijska podružnica v Št. Jurju ob j. žel. je na svojem zborovanju dne 17. t. m. pri udeležbi 200 kmetovalcev sklenila enoglasno sledečo resolucijo: „Zborovalci, zbrani na zborovanju podružnice c. kr. kmet. družbe dne 17. nov. 1907. v Št. Jurju ob j. ž. izrekajo pristojnemu državnemu poslancu g. Franc Robleku popolno zaupanje in ga nujno prosijo, da vstaja tudi naprej na stališču proti tej nam kmetovalcem skrajno krivični ogrski nagodbi in da z vsem svojim vplivom deluje na to, da se ovrže.“

Našim občinam! Koliko se je pri nas že govorilo in storilo, naj naše slovenske občine ne sprejemajo več klofnt od predstojnih oblasti, naj se ne dajo tako šikanirati, kakor nekdanji z nemškimi uradnimi dopisi. — A pri tem vелеvažnem delu, ki bi ga vršile naše občine, je še vse preveč stare ponižnosti, hlapčevstva in komodnosti. Ni še storjeno vse, če narodna slovenska občina slovensko uraduje — sprejema pa mirno in kot samoobsebi umevno nemške uradne dopise od okr. glavarstva v Celju. — Godi se to v vrlo narodnih občinah blizu Celja! — Može, ali ne uvidite, koliko s to malomarnostjo oškodujete napredek in pravice našega naroda? — Vračajte vse nemške dopise in storili boste konec nepostavnostim.

Nameščenje kletarskih nadzornikov. C. kr. Štajersko namestništvo v Gradcu razpisuje na podlagi vinskega zakona z dne 12. aprila 1907. drž. zak. št. 210, za Štajersko, Koroško in Kranjsko dve mesti kletarskih nadzornikov. Nameščenje bo za sedaj provizorično za eno leto in sicer z dohodki X. plačilnega razreda državnih uradnikov, ter s potnim pavšalom po 2500 K. — Kletarski nadzornik mora dobro poznati gori imenovani okoliš in mora biti večš nemškega in slovenskega jezika. — Pravilno kolekovane prošnje morajo biti opremljene s krstnim in z domovinskim listom, s šolskimi spričevali ter z izkazi praktičnega delovanja; prošnje je nasloviti na visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo, ter jih je vložiti do najkasneje 15. decembra 1907 pri c. kr. namestništvu v Gradcu.

Samomor rojaka v tujini. V Steinachu na Tirolskem se je baje vsled nesrečne ljubezni ustrelil 22 letni železniški delavec Štor iz Šmarja pri Jelšah.

Umrl je v Gradcu dne 22. t. m. bivši štajerski dež. namestnik Gvidon baron Kubeck, star 78 let. Bil je namestnik nad 20 let.

Gostilničarje, vinotrčce, kavarnarje in vlogradnike opozarjamo na novi vinski zakon, ki stopi v veljavo dne 1. decembra t. l. Tega zakona slovenska izdaja je na prodaj v Zvezni trgovini v Celju. — Zlasti opozarjamo, da mora imeti vsak gostilničar, vsak vinotrčec, vsak kavarnar in vsak pridelovalec vina v vsakem prostoru, kjer vino prodaja ali spravlja, torej v vsaki gostilniški ali kavarniški sobi in v vsaki kleti na vidnem mestu nabit ponatis paragrafov 2. do 14. nove vinske postave. Kdor bi tega ponatisa ne imel, bo kaznovan z globo do 200 K, oziroma do 14 dni zaporu. Taki ponatisi, lično narejeni, z razločnim tiskom na dobrem trpežnem kartonu se dobivajo edino le v Zvezni trgovini v Celju in sicer velja odtis 80 vinarjev, s pošto 15 vin. več.

Pozor! Dne 1. decembra koncert šent-pavelske godbe v Škalni kleti! Pozor!

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Zanemarjena mladina na Kranjskem. V nedeljo je na nekem shodu razpravljala g. Milčinski o tem predmetu ter pokazal, da je na Kranjskem mladina tako zanemarjena in pokvarjena, kakor malokje drugje. Predlagala se je ustanovitev društva v varstvo otrok.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke na Kranjskem je izrekel posl. Hribarju zahvalo za njegovo delovanje ter zaupanje.

Obletnico Simon Gregorčičeve smrti smo obhajali dne 24. t. m.

Čevljarska razstava je bila od 10. t. m. v Mirnu na Goriškem.

Svetovna denarna kriza, ki se je v ogromnem obsegu pojavila v Ameriki in kmalu objela celi svet, ima tudi na Slovenskem nekaj vpliva in sicer seveda na tiste zavode, ki so v živahni zvezi z mednarodnim kapitalom, kakor n. pr. „Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici“.

Stavbne stroške belokranjske železnice (67 km) je vlada preračunila na 18 milijonov 400.000 kron.

„Korošec“. Dolgopričakovani, že pred več tedni napovedani napredni list koroških Slovencev je izšel. Imenuje se „Korošec“, izhaja kot tednik in se tiska v Kranju. Že dolgo se je, kakor smo tudi že mi povdarili, čutila potreba lista za koroške Slovence, ki bi brezobzirno zastopal narodne in gospodarske koristi koroških Slovencev. „Mir“, dozdej edino glasilo koroških Slovencev, je bil premalo odločno naroden, premalo gospodarski, preveč oseben, pač pa v polni meri vnet — ne za vero, ampak za koristi klerikalizma. „Mir“ ni znal korakati z duhom časa, zaostajal je v napredku za nemškim narodom in zaostajali so Slovenci na Koroškem. Kaj hoče novi list? Kratko odgovarja: „Volja naroda in njegova korist nam gre nad vse“ in: „delati za korist in blagor slovenskega naroda na Koroškem, da ne zaostanemo za drugimi, ki napredujejo“. — „Korošec“ stane na leto 4 krone. Pozivljamo narodnjake po Štajerskem in širom slovenske zemlje, naj podpirajo novo narodno podjetje.

Velika nesreča na lovu se je pripetila lesnemu trgovcu Mankoču v Št. Petru na Notranjskem. Lovil je v družbi z nekim natakajem Spiegelnom. Temu se je spodrsnilo, puška se mu je pri tem sprožila in strel je zadell Mankoča tako nesrečno v trebuh, da je bil v četrto ure mrtev.

Pridelek vina na Kranjskem. Letos se je pridelalo na Kranjskem na 10.452 ha vinogradov 280.071 hl (500.128 veder) vina. Vinogradniki dobe za svoje vino nad 10 milijonov kron. Izza 35 let je ta pridelek najboljši glede množine vina.

Zahteva železniške zveze Vipave s Postojno je zopet živeje stopila na površje.

Celovski odvetnik dr. Müller je bil na zadnjem občnem zboru pol. društva za koroške Slovence, ko se je hotelo doseči nekaj „sporazum“ med obema, sicer še ne oficijelno obstoječima slovenskima strankama, voljen v odbor društva. Ker so mu hoteli nekako vest izpraševati, je-li tudi veren človek, je dr. Müller odklonil to jako dvomljivo čast.

Italijanski divjaki. V Galežanu blizu Pulja je laška druhal na grozen divjaški način ubila 21-letnega hrvaškega mladeniča Filigoja. Razbili so mu glavo, pohabili ude in potrgali prste od rok. Ne samo slovansko, ampak tudi pošteno laško prebivalstvo v Pulju in okolici je silno razburjeno. Morilec so že na sledu.

Klerikalna stranka na Goriškem je minulo nedeljo slekla svoj dosedanji kožuh in se prelevila po vzorcu kranjskih klerikalcev v „slovensko ljudsko stranko“. Ker se je izrekla tam zahteva, naj se ustanovi za vse slovenske kraje „vseslovenska ljudska stranka“, je pričakovati, da bode tudi štajerska „kmečka zveza“ kmalu slekla svoj „kmečki“ kožuh.

Na občnem zboru polit. društva „Edinost“ v Trstu je bil predsednikom izvoljen drž. poslanec dr. Rybač.

Drznost politične oblasti. Okrajno glavarstvo v Novem mestu je dobilo nakazilo, naj izplača 16 občinam tega okraja skupaj 7000 kron kot povračilo nasilnega vojnega posojila še izza časov francoskih bojev. A kaj stori glavarstvo, odnosno tamošnji Nemec-komisar? Ne da bi občine poprašal, naloži ves denar v nemško kranjsko hranilnico. Prepričani smo, da bodo občine odločno odbile ta drzni napad nadutega nemškega komisarja na njihovo avtonomijo; pribijemo le slučaj za vzgled, kako si razni komisarčki v svoji nemški prenapetosti pri nas upajo drzno biti jasnim določilom postave v obraz!

Draginja in verne duše v vicah. Sarajevski škof Štadler je izdal okrožnico, s katero se zvišuje plačilo za 1 mašo od K 1'20 na K 2.—. Če pa darovalec za mašo določi tudi čas, stane maša: do 8. ure 3 K, od 8. ure do 10. ure 5 K, od 10. ure naprej 7 K. Torej za delo pol ure — 7 kron. Pa še pravijo, da jim slabo gre!

Slovenska trgovska akademija in višja obrtna šola v Ljubljani. Ljubljanski list „Slovenija“ pri naša glede zgoraj imenovanih od Slovencev za htevanih šol jako umesten članek, naj bi se te dve šoli združili, odnosno, naj bi se stavilo za obe šoli eno poslopje, katero bi se priredilo za obe šoli primerno. Na enak način imajo združeni podobni šoli v Černovicah in nautična ter trgovska akademija v Trstu. Stroški se neizmerno zmanjšajo, in ker imajo za vsako podobno šolo nositi ravno krajevni činitelji (občine itd.) ogromne stroške, je predlog z ozirom na naše slovenske razmere pač jako umesten.

Tridnevni vinski sejm v Dornbergu na Goriškem se je dobro obnesel. 119 posestnikov je razstavilo 270 vzorcev belih in 61 vzorcev rdečih vin. Kupci iz raznih krajev so nakupili 1500 hl vina. Plačevali so bela vina od 30—26 K in črna po 48 K za hektoliter.

V loški in cerkniški dolini na Kranjskem so se kmetje mnogo začeli pečati s hmeljarstvom. Kakor sporoča „Notranjec“, hmelj tamkaj dobro uspeva.

Jugoslovansko ministerstvo in glasilo koroških Slovencev. Človek bi mislil, baš koroški Slovenci se bodo z vso vnemo potegnili za to, da se da Jugoslovanom ministra-rojaka. Toda kdor bi to mislil, bi se korenito zmotil. Vodstvo koroških Slovencev je tako zaslepila klerikalno-strankarska strast, da ne vidijo ničesar drugega nego kranjski in koroški klerikalizem. Zato pa je tudi stališče „Mira“, glasila koroških Slovencev, v zadevi jugoslovanskega ministerstva tako sramotno, da je „Mir“ že s tem dejanjem pri vsakem poštenem Slovincu-narodnjaku zgubil vse spoštovanje. Govoreč namreč o novem nemškem ministru-rojaku, omenja nekako „zafkljivo“ tudi, da je celovski Dobernik imenovan v to ministerstvo kot „hofrat“. Da pa bode sramota še večja, pridene, da se mora v tem slučaju — če namreč Dobernik res postane hofrat — imenovati tudi Grafenauerja kot hofrata češkemu ministru-rojaku. Spoštujemo g. Grafenauerja osebo, zato pa smatramo to kot sramotilno igro z možem, ki bi si je človek-značaj ne smel pustiti dopasti. Kot tembolj sramotilno pa smatramo tako pisavo za našo zahtevo po jugoslovanskem ministru. „Mir“ kot tak ni in ne more biti več glasilo poštenih koroških Slovencev!

Gospodarski paberki.

Hmeljarji, poskusite gnojiti hmelj z umetnimi gnojili!

(Nadaljevanje.)

Če hoče hmeljar imeti korist od umetnega gnojila, mora pravilno gnojiti in sicer s 40% kalijevo soljo, Tomasovo žlindro ali namesto te s superfosfatom in s čilskim solitrom. To troje umetnih gnojil je neobhodno potrebno, hočemo li od tega dobiček imeti, ker ta gnojila hranijo vse one za razvoj rastlin neobhodno potrebne hra-

nilne snovi in sicer 40% kalijeve sol vsebuje hranilno snov kali, Tomasova žlindra in superfosfat fosforovo kislino in čilski soliter dušik. Le vse te tri hranilne snovi zedinjene morejo povzročiti, da nam umetno gnojenje tudi prinese pričakovani in zaželeni dobiček. Najbolje je hmelju gnojiti eno leto z dobrim hlevskim gnojem, drugo leto pa z umetnimi gnojili in sicer se vzame od teh za 100 rastlin, kakor že zadnjič omenjeno:

4 kg 40% kalijeve soli,

8 kg Tomasove žlindre ali superfosfata in

4 kg čilskega solitra.

Gnojila, 40% kalijeve sol in superfosfat se navadno v spomladi dobro skupaj pomešana pred rezjo potrosijo in zakopljejo. Če pa gnojimo v jeseni, tedaj se vzame namesto superfosfata ista množina Tomasove žlindre, katera se tudi s 40% kalijevo soljo pomešana zakoplje. S čilskim solitrom pa gnojimo hmeljn, kakor tudi vsem drugim kmetijskim kulturnim rastlinam vedno le v spomladi. Pri hmelju se da čilski soliter najbolje v treh deležih in sicer prva tretjina pomešana s 40% kalijevo soljo in superfosfatom v spomladi pred rezjo, drugo tretjino damo pri okapanju in zadnjo tretjino pa potrosimo nekaj časa predno začnejo rastline sad poganjati. Gnojila se najbolje v okrožju jednega metra okolo rastline potrosijo in plitvo zakopljejo.

(Dalje sledi.)

Cena jajc na dunajskem trgu dne 26. novembra 1907.

jajca v zabojih	à 25 kom. po	K 2'—
I-ma jajca v sodčkih	à 26 „ „	K 2.—
II-da „ „	à 27 „ „	K 2'—
Niže in gor.-avstrijska	à 29 „ „	K 2'—
I-ma štajerska jajca	à 25 „ „	K 2'—
II-da „ „	à 26 „ „	K 2'—
I-ma moravska „	à 26 „ „	K 2.—
II-da „ „	à 27 „ „	K 2'—
Šleska jajca	à 29 „ „	K 2'—
Hrvaška „	à 26 „ „	K 2'—
Slavonska jajca	à 27 „ „	K 2'—

Za zaboj à 1440 kom.:

I-ma bačka jajca	à K 100
I-ma banatska jajca	à K 98
zgornjeogrška „	à K 98
I-ma sedmograška sortirana	à K 100
I-ma „ nesortirana	à K 98
bosanska jajca	à K 97
I-ma bolgarska jajca	à K 102
II-da „ „	à K 97
I-ma srbska „	à K —
I-ma gališka jajca sortirana	à K 96
I-ma „ nesortirana	à K 94
I-ma ruska „	à K 102
II-da „ „	à K 96
I-ma srednja jajca	à K 94
I-ma mala „	à K 85

Odprto pismo č. g. Jožefu Tratniku, kaplanu v Rajhenburgu.

Kjeroli bivate zdaj, želim da čitate, kar Vam pišem, predno zapustim domovino. V spominu Vam še bo „častna“ (po Vaše moška) zadeva med nama. Zadostil sem jaz svoji obljubi v polni meri v svoje veliko moralno zadoščenje. Ne poznajoč me, ste se morda prenačili — a obljubili ste resno sklicajoč se na častno, oziroma mož-besedo. Pošteno upoštevam dejanske razmere in ne zahtevam, kar bi bilo nemogoče. Česar meni niste storili, (potreben sem bil Boga mi!), danes Vam odpušcam to iz srca in tembolj, ker upam, da storite v prid naroda. Vrl telovadec ste bili kot dijak in celo kot — bogoslovec, v Št. Jurju pa sem videl v Vas resnega in značajnega moža. Stremite-li tudi za tem, da se naše ljudstvo moralno in fizično ojači napram sovragu? Evo Vam prilike: Svojo častno terjatev prepuščam s tem pismom „Sokolu“ v Št. Jurju ob juž. žel. —; izpolnite napram njemu svojo „mož-besedo“, ki v tem slučaju ne velja več ko kup zlata, ampak le najmanj 72 kron in največ 120 kron. Upam da se v vsem drugem s Šentjurskim „Sokolom“ sporazumete — v mojem smislu... Ker se je zasebno pred kratkem poslano pismo popolnoma prezrlo in nič odgovorilo, je sedaj iz zasebne nastala nekako javna zadeva, oprostite, da stvar, ki se je kakor oseba otresam za vedno, izročam — javnosti!

„Na zdar!“

Ivan Kristan
filozof.

Književnost.

Dr. H. Tuma: Der österreichisch-ungarische Ausgleich. Znani goriški poslanec, globoko izobražen politik dr. Tuma je izdal o avstro-ogrski nagodbi zanimivo brošuro v nemškem jeziku, v kateri na podlagi izrekov

MISLITE NA „NARODNO ZALOŽBO“!

Vljudno vabimo k pristopu k „Narodni založbi v Celju“. Delež so po 100 K, 20 K, ali 10 K. Vsak narodnjak bodi član te zadrge. Pristopni list in pravila se vsakomur na njega željo vposljejo. Načelstvo „narodne založbe“.

madžarskih državnikov dokazuje, da so z nagodbo Madžari i v državopravnem i v gospodarskem oziru le pridobili. Edino zvišanje ogrske kvote bi se marsikomur zdela pridobitev za Avstrijo, vendar pa to ni, ker Madžari s tem povišanjem izgube samo 5 mil. 150.000 kron, na drugi strani z raznimi drugimi gospodarskimi koncesijami pridobijo 5 mil. 530.000 kron, torej so vkljub zvišanju kvote za 380.000 kron na leto na boljšem. Knjižica je lep donesek k žalostni politični ulogi Avstrije napram Ogrski.

Palčki Poljanci. Slike in besedilo napravil E. Kreidolf, prolozil Oton Zupančič. Cena izvirno vezani knjigi K 3'60, po pošti K 3'90, z rekomandacijo K 4'15. — Krasen donesek k mladinski literaturi. Nekaj posebnega, čarovitega veje iz te knjige. Izšla je prvotno v nemščini, a v kratkem času že tudi francoska, nizozemska in češka izdaja. Nemška kritika je knjigo sprejela navdušeno, dasi so Nemci na enakih delih bogati. S tem večjim veseljem moramo mi pozdraviti to knjigo, ki jo je v okusni opremi izdal g. L. Schwentner v Ljubljani. Malo enakega imamo še v našem mladinskem slovstvu. Pisatelj se je tako prilagodil bujni otroški fantaziji, da moramo občudovati. Istotako občudovanja vredne so slike, ki se čudovito vjemajo z besedilom in niso navadne packarije, kakor jih najdemo po nekaterih mladinskih knjigah, ampak lepe risbe. Slovenski prevod ne zaostaja prav nič za nemškim, saj ga je podal znani pesnik Oton Zupančič. — Opozarjamo še, da je slovenska izdaja prirejena v isti razkošni opremi kakor nemška in se prodaja po isti ceni. — Ljubiteljem slovenske mladine, slovenskim staršem in učiteljem, ki hočejo poskrbeti dobrega čtiva malim čitateljem, knjigo najtopleje priporočamo.

Društvene vesti.

Plesne vaje pričnejo nedeljo, 1. grudnia t. l. v mali dvorani „Nar. doma“. Vršile se bodo trikrat na teden in sicer ob nedeljah od 2. do 3. ure pop. ter sredah in petkih od 8. do 10. ure zvečer. — Poučevalo se bo med drugimi tudi sledeče moderne ples, kakor: Češka beseda, Pas des Patineurs, Boston, Season i. dr. Novince se začne v nedeljo podučevati že ob 1/2 2. uri korače.

Šolskemu vodstvu na Dobrni je poslal državni poslanec g. Franc Roblek 20 K v poljubno uporabo za uboge šolarje. Blagemu rodoljubu izrekamo javno najtoplejšo zahvalo.

V št. Ilju pri Mislinji se vrši tombola dne 1. decembra 1907 ob 3. uri popoldne v gostilni pri Veselko-tu v prid ubogih šolskih otrok. Začetek ob 3. uri popoldne.

„Slovanska Jitalnica“ v Mariboru priredi družinski večer v soboto dne 30. listopada 1907 ob 8. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma.

Jugoslav. akad. društvo „Sloga“ v Ljubnem si je izbralo na svojem glavnem zborovanju dne 10. t. m. za leto 1907/08 sledeči odbor: predsednik: Turina Ivan, I. tajnik: Persoglio Ivan, II. tajnik: Kučan Jakov, blagajnik: Lazarevič Milorad, revizorja: Marko Jordanoff, Klucenko Kserksej.

Slov. akad. društvo „Ilirija“ v Pragi naznanja svojo preselitev iz „Akadem. doma“ v skupno stanovanje jugosl. akad. draštev, Salmovská ul. 9. II. Praha II.

Služba občinskega redarja

in sluga z letno plačo po 528 K in uniformo se odda takoj pri občini trg Šmarje pri Jelšah. Prošnje vložiti je do 30. dec. 1907.

216 1

Izkaz posredovalnice „Slov. trgov. društva v Celju“.

V službo se sprejme: 2 poslovodja mešane stroke, 2 knjigovodja in korespondent, 8 pomočnikov mešane stroke, 1 pomočnik spicerijske stroke, 1 pomočnik modne in galant. stroke, 2 blaginjske veče ob enem tudi prodaje, 6 prodajalk, 8 učencev in 1 potnik proti proviziji. Službo iščejo: 3 kontoristi, 4 knjigovodje, 3 potniki, 14 pomočnikov mešane stroke, 6 pomočnikov spicerijske stroke, 4 pomočniki manufakturne stroke, 3 pomočniki železninarske stroke, 3 pomočniki modne in galant. stroke, 18 kontoristinj, 8 blaginjskark, 6 prodajalk, 2 učenki. Posredovalnica deluje za delodajalce brezplačno za dolojemalce proti mali odškodnini.

Prošnja. Vse p. n. rodoljube, ki imajo kaj knjig na razpolago, prostimo, da blagovolijo katere poslati v serbo ustanovitve ljudske knjižnice pri Sv. Štefanu. Hvalačno se sprejemajo tudi denarni prispevki; s to prošnjo se obračamo zlasti na naše p. n. denarne zavode. Komur je na srcu blagor in izobrazba ljudstva, naj blagohotno upošteva to prošnjo. Prispevki naj se blagovolijo pošiljati na naslov: **Pavel Flerč, nadučitelj, Sv. Štefan,** p. Šmarje pri Jelšah.

Poziv!

Posestniku Jožetu Zupanu (p. d. Okraško) v Pečicah, p. Podsreda (kozjanski okraj) je vse uničil požar. Mož je v veliki bedi in pozivljamo premožnejše narodnjake, naj mu priskočijo, četudi z malimi zneski, na pomoč. Darovi naj se pošiljajo ali pogorelcu samemu ali pa na naše uredništvo. Kdor pošlje na naš naslov, naj posebej pripomni namen pošiljatve, da ne bo zmešnjav.

Uredništvo „Narodnega Lista“.

Kupiti se želi

dvoje velikih posestev. Ponudbe na uredn. „Nar. Lista“.

Ljutomerčana

zajamčeno pristno vino le iz ormožkega okraja raznih letnikov ima **veliko množino** po nizkih cenah **na prodaj**

Kletarsko društvo v Ormoži.

Velika

božična in novoletna prodaja po znižanih cenah se vrši od 1. do 31. decembra z sledečimi predmeti:

Moderne srajce, ovratniki in kravate, pleteno zimsko perilo, glaze in pletene rokavice, zepni robci in nogavice, garniture za postelje in mize, odeje volnene in satinaste, preproge in zastori, namizni prte in servjete, belo platno za perilo in prtice, Moderne šerpe in robci, volneno blago za ženske in sukno za moške obleke.

Na drobno in na debelo

R. Stermecki,
Celje.

Služba išče

absolvent

štaj. dež. kmetijske šole, Gradec, zaradi prakse na večjem posestvu za dogovorjeno plačo. Vajen je v vseh strokah kmetijstva, kakor tudi večšč slovenskega in nemškega jezika. Ponudbe naj se blagovolijo poslati na upravništvo „NARODNEGA LISTA“ pod Ekonom šte. 888:

210 3—3

Lepo posestvo v lepi legi, 10 minut od št. Pavla, četrt ure od tovarne. hiša in gospodarsko poslopje novo postavljeno, 10 oralov njiv, travnikov in gozda, kakor tudi par minut oddaljena novozidana hiša s sadonosnikom se proda ali skupno ali na drobno. Vse je v najboljšem stanju in tudi pripravno za gostilno ali drugo obrt. Zraven je tudi hmeljišče z 2500 sadeži in brajde. Popraša se naj pri posestniku Mihaelu Cestniku v št. Lovrenču pri št. Pavlu pri Preboldu h. št. 56.

213 6—2

! Pozor! Narodne godbe

Po jako nizki ceni se prodajo jako malo in tudi nič rabljena godala v najboljšem stanu. Godalo C-klarinet granidl les, novo srebro, klopke 12, Es-klarinet ravno tako 12 klopk, C ali B Piston kratek, čisto nov, B Trompeta, jako kratku obika, F-Bass posayna skoro čisto nova, I B-Bariton 4 mašini jako dobro ohranjen, I Violine z najboljšim glasom in I kitara 6 strun. Cene so tako nizke, da mora biti vsakteri zadovoljen. — Več se izve v upravništvu „Narodnega Lista“. 215 2—2

198

Pristnega

Ljutomerčana

lastnega pridelka letnika 1906 in 1907 prodaja od 60 l naprej liter po 52 do 64 vin.

Ivan Kočever v Središču,

pošta in železn. postaja
Središče.

10—4

Ustanovljena leta 1881.

Rezervni zaklad K 97.153-16

Savinska posojilnica

Žalec

registrovana zadruga
z neomejeno zavezo

sprejema in obrestuje hranilne vloge počenši s 15. nov. 1907

po 5%

Ravnateljstvo.

